

SOCIOLOGIA DEL TREBALL

Curs 2002-2003

Professors: Antonio Martín Artiles i Ramon Alós-Moner

INTRODUCCIÓ

Perspectives i enfocaments. Un diàleg interdisciplinari

1. Sociologia del Treball. 2. Sociologia Industrial i de l'Empresa. 3. Sociologia de les Relacions Industrials. 4. Sociologia Econòmica.

PRIMERA PART: DIVISIÓ TÈCNICA I DIVISIÓ SOCIAL DEL TREBALL

I. Definició de treball i divisions del treball

1. Definició de treball i divisions del treball: divisió tècnica i divisió social del treball. 2. La construcció social del treball: el treball en les diferents cultures. 3. El concepte de treball en els clàssics: Marx (alienació), Durkheim (anomia) i Weber (racionalització). 4. Treball i ocupació: models històrics. 5. La reconceptualització del treball avui. 6. Conclusions.

II. Racionalització del treball en el capitalisme

1. Divisió tècnica: tesis del control *versus* tesis productivitat. 2. Els principis del taylorisme i del fordisme. 3. Implicacions socials, sindicals i laborals del taylorisme-fordisme: norma d'empleo, drets ciutadania social i cohesió social.. 4. Conclusions.

III. La crisi del model de regulació keynesiana-fordista

1. Les crisis del fordisme. La centralitat del treball en qüestió. 2. Rigidesa i flexibilitat jurídic institucional del fordisme. 3. La crisi de la relació salarial fordista, precarització de l'ocupació. 4. Conclusions.

IV. Qualificació i formació professional en el marc de les transformacions del treball.

1. Canvis en els models d'empresa i formes de treball. 2. La visió optimista del capital humà. 3. Crítiques: teories de la reproducció i credencialisme. 4. Models organitzatius i qualificacions: estat de la qüestió avui. 4. Conclusions.

SEGONA PART: DIVISIÓ SOCIAL DEL TREBALL

V. El mercat de treball. Un diàleg entre sociologia i economia

1. El diàleg entre economia i sociologia en relació al mercat. 2. Definició del mercat en la teoria econòmica clàssica i neoclàssica. 3. Els límits de la teoria neoclàssica. 4. Teories institucionalistes i marxistes del mercat de treball. 5. Les bases teòriques de la segmentació. 6. Els mercats interns de treball. 7. Conclusions.

VI. Mercat de treball i cohesió social

1. Institucions socials i cohesió social en les societats tradicionals: redistribució i reciprocitat. 2. Capitalisme, mercat i dislocació social en els clàssics de la sociologia. 3. Institucions socials i cohesió social en el capitalisme avançat. 4. Conclusions.

VII. Gènere i reproducció social.

1. Treball productiu i treball reproductiu. 2. Gènere i desigualtat en el mercat de treball. 3. Producció i reproducció com àmbits interdependents. 4. Models de reproducció en el capitalisme avançat. 5. Conclusions.

VIII. Estructura ocupacional: evolució i tendències.

1. Definició. 2. L'estructura social en la societat industrial. 3. La tesis de la societat post-industrial. 4. Crítiques a les teories de la societat post-industrial. 5. Característiques de l'estructura ocupacional en les societats avançades. 6. Conclusions.

XI. Professions i ocupació.

1. Definició. 2. Característiques de les professions. 3. Enfocaments sociològics de les professions. 4. L'estudi de les professions. Conclusions.

XII. L'ocupació.

1. Definicions i mesures estadístiques de l'ocupació (EPA, INEM i altres fonts de dades). 2. Etapes i característiques de les polítiques d'ocupació. 3. L'atur: característiques i explicacions. 4. Ocupació i globalització. 5. Conclusions.

XIII. Temps de treball i vida quotidiana.

1. Definició. 2. Industrialització i models de temps de treball. 3. Canvis en la jornada laboral. 4. El debat en torn al temps de treball. 5. Estat de la qüestió i línies d'investigació.

CONCLUSIONS

Tendències de la sociologia del treball.

1. Reptes i línies d'investigació en la sociologia del treball.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

1ª Opció: Avaluació Continua.

- a) Exposició oral d'un llibre o assaig en seminari (1 punt).
- b) Assaig o treball de recerca en grup: 50% de la nota.
- c) Examen-control de lectures: 50% de la nota. Cal aprovar l'examen per superar l'assignatura.

2ª Opció: Examen final directe (en base al programa i tota la bibliografia del curs).

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

Blanch, J.M. "Treball i experiència social." [Teoría de les relacions laborals I. Barcelona: Edita UOC].

Garza. Enrique de la (2000). Tratado latinoamericano de Sociología del Trabajo. México: Fondo

Cultura Económica.

Santos Ortega, J.A. ; Poveda, R.(2001): Trabajo, empleo y cambio social..Valencia: Tirant lo Blanc.

Watson, T. (1995): Trabajo y sociedad. Barcelona: Ed. Hacer.

BIBLIOGRAFIA SUGGERIDA PER A LA CRÍTICA I ASSAIG

Bauman, Z. (2000): *Trabajo, consumismo y nuevos pobres*. Barcelona: Gedisa.

Beck, U. (2000): *Un nuevo mundo feliz*. Barcelona: Paidós.

Boltanski, L.; Chiapello, E. (2002). El nuevo espíritu del capitalismo. Madrid: Akal.

Carnoy, M. (2001): *El trabajo flexible*. Madrid: Alianza Editorial.

Castel, Robert (1995). La metamorfosis de la cuestión social. Barcelona: Paidós.

Méda, D. (1998): *El trabajo. Un valor en peligro de extinción*. Barcelona: Gedisa.

Miguélez, F.; Prieto, C. (1999): *Las relaciones de empleo en España*. Madrid: Siglo XXI.

Polanyi, K. (1989). La gran transformación. Madrid: La Piqueta.

Ritzer, G. (1995): *La McDonalización de la sociedad*. Barcelona: Ariel.

Recio, Albert (1997). Trabajo, personas y mercados. Barcelona- Madrid: FUHEM-ICARIA.

Sennett, R. (2000): *La corrosión del carácter*. Barcelona: Anagrama.

Solé, C.; Parella, S. (2001). "La inserción de los inmigrantes en el mercado de trabajo. El caso español. [En Solé, C. El impacto de la inmigración en la economía y en la sociedad receptora. Barcelona: Anthropos].